

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

לפני כבוד השופט רונן אילן

התובעים:
1. גיע ניהול ומסעדות בע"מ
2. אליהו תגר
ע"י ב"כ עו"ד גיא אופיר

נגד

הנתבעת:
רונה אלבו קונקי
ע"י ב"כ עו"ד שקד מריאנו

פסק דין

לפני תביעה לפיצוי בטענה להוצאת לשון הרע.

בין התובעים, כמפעילי מסעדה, לבין הנתבעת, כדיירת בבניין בו פועלת המסעדה, נתגלעו מחלוקות נוכח התנגדות הנתבעת לפעילות המסעדה, וטענות שלפיהן פוגעת פעילות זו במרקם חיי הנתבעת ויתר דיירי הבניין.

במסגרת מחלוקות אלו, נוכח ידיעה ברשת החברתית, פייסבוק, על הכוונה לקיים במסעדה חגיגת יום הולדת לראש העיר, פרסמה הנתבעת 2 תגובות ובהן הביעה את סלידתה מקיום האירוע במסעדה הנעדרת רישיון עסק. סלידה הכוללת התייחסות למפעילי המסעדה כאל עבריינים הפולשים לשטח ציבורי ועושים ככל העולה על רוחם, ואל העירייה שלא פועלת נגדם כרשות פושעת. לאחר תגובות אלו בוטל האירוע שתוכנן. לטענת התובעים, מהווים פרסומים אלו הוצאת לשון הרע ויש לחייב את הנתבעת בתשלום פיצויים ללא הוכחת נזק בגינם. לטענת הנתבעת מאידך, אין הפרסומים מהווים כלל הוצאת לשון הרע, וכלל שהם כאלו – עומדות לה ההגנות שבדין ובראשן הגנת תום הלב. המחלוקות אם מהווים הפרסומים "לשון הרע", בפרט בשים לב לכך שנעשו ברשת חברתית, ואם עומדות לנתבעת הגנות – עומדות בטבורה של תביעה זו.

העובדות

1. התובעת 1 (להלן: "הנתבעת") הינה חברה פרטית. התובע 2 (להלן: "התובע") הינו מנהלה ובעל השליטה בתובעת. מאז 2002 לערך, מפעילה התובעת מסעדה בשם "ענתי" ברחוב כצנלסון 63 גבעתיים (להלן: "המסעדה"), כאשר התובע עוסק בניהולה של המסעדה. הנתבעת הינה בעלת דירה ומתגוררת באותו הבניין בו פועלת המסעדה.
2. במהלך יולי 2016, או בסמוך לכך, הוזמנה עריכת אירוע במסעדה, חגיגת יום ההולדת של ראש העיר גבעתיים, מר רן קוניק. האירוע נקבע ליום 21.7.16. בעקבות הזמנת האירוע במסעדה, נעשה ביום 17.7.16 פרסום בעמוד הפייסבוק של אחד ממכרי ראש העיר, ובו הוזמן הציבור לאירוע. כך נחשף הציבור בכללותו לקיומו של האירוע במסעדה.
3. למחרת היום בו פורסם האירוע, ביום 18.7.16, פרסמה הנתבעת תגובה באותו עמוד בפייסבוק, בזו הלשון (להלן: "הפרסום הראשון"):

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

"קודם כל ברכות ואיחולים לבביים ליום הולדתו. שאלה למארגני המסיבה, מדוע ולמה חוגגים דווקא בביסטרו ענתי, עסק שפועל ללא רישיון עסק אשר התפרס על שטח ציבורי וללא כל אישור ורישיון מצד עיריית גבעתיים. וזאת כאשר דיירי הבניין הגישו התנגדות ובקשה להסיר את כל ההשתלטות שלו ולא לתר."

ומיד לאחר תגובה זו, בו ביום, הוסיפה הנתבעת ופרסמה גם תגובה זו (להלן: "הפרסום השני"): "בחירת מקום ממש לא במקום ולתת פרנסה לעבריין אשר פולש ועושה ככל העולה על רוחו. נראה רע ביותר מה עוד שעיריה משתפת פעולה. חבל מאוד שכך פועלים העניינים. רשות פושעת. כך לידיעת כל התושבים פשוט בי י ו נ . ועוד על גבינו."

4. זמן קצר לאחר פרסום התגובות על ידי הנתבעת, החליטו מארגני יום ההולדת לשנות את מקום האירוע אל עסק אחר, והדבר פורסם בדף הפייסבוק של עיריית גבעתיים ביום 19.7.16. ביום 13.9.16 הוגשה תביעה זו.

תמצית טענות הצדדים, ההליך והראיות

5. לטענת התובעים, התגובות שפרסמה הנתבעת, מהוות הוצאת לשון הרע כלפיהם ומצדיקות חיוב בתשלום פיצויים ללא הוכחות נזק.

לפי גרסת התובעים, הפרסומים מציגים אותם כמי שמפעילים מסעדה ללא רישיון עסק, וכמי שפולשים לשטחי ציבור ללא כל רשות. עד טוענים הם כי מהפרסומים עולה כי הם עבריניים המתעלמים משלטון החוק ומכאן כי מדובר בלשון הרע.

בפועל, כך נטען, אין כל בסיס להאשמות הנתבעת. המסעדה איננה פועלת תוך "פלישה" לשטחי ציבור והתובע איננו עבריין כלל אלא ההפך מכך – מקפיד לשרת כקצין בכיר במערך המילואים, בפיקוד העורף.

התובעים מודים שלמסעדה אין לעת זו רישיון עסק, אך טוענים שהיה גם היה לתובעת רישיון עסק להפעלת המסעדה כדן, וזה לא חודש מטעמים טכניים בלבד, עד להסדרתו של סוכך שנבנה לתקופת החורף ונוכח שינוי במדיניות העירייה ביחס לסוככים.

במצב דברים זה, טוענים התובעים, תגובות הנתבעת מהוות הוצאת לשון הרע, לנתבעת אין כל הגנה, אותם פרסומים של לשון הרע הסבו בוודאות נזק תדמיתי לתובעים, שהיא ראייה ביטול האירוע שהוזמן, ומכאן שיש להשית על הנתבעת תשלום פיצויים, ויש לקבוע שהפרסומים נעשו בכוונת זדון ומתוך מטרה לפגוע בתובעים ומכאן הצדקה לכפל פיצוי.

התובעים עותרים איפה לחיוב הנתבעת בפיצויים בסך של 120,000 ₪.

6. לטענת הנתבעת, אין כל בסיס לתביעה, וזו בכלל מהווה דוגמא לתביעת השתקה, שתכליתה הפסקת התנגדות הנתבעת לפעילות המסעדה.

לפי גרסת הנתבעת, אותן תגובות שפרסמה כלל אינן עולות כדי "לשון הרע" שכן הן מבטאות על פניהן הבעת דעה ולא מעבר לכך, כך שכל "קורא סביר" איננו מפרש את הדברים ככאלו המהווים לשון הרע כלפי התובעים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

בנוסף, טוענת הנתבעת שממילא עומדות לה הגנות הקבועות בחוק. לשיטתה, בצעו גם בצעו התובעים עבירות בנייה תוך כדי הפעלת המסעדה, הכוללות בנייה בשטח ציבורי, שבירת קירות, בניית רצפת "דק" ועוד. לתובעים אין רישיון עסק ובגין עבירות אלו אכן מתנהלים הליכים כנגד התובעים כך שהטענה לביצוע עבירות על ידם נכונה. עוד טוענת הנתבעת כי במצב זה מעוררת החלטת העירייה לקיים אירוע במסעדה לא פחות מתמיהה.

מסכת עובדתית זו מקימה לנתבעת, לטענתה, טענות הגנה של אמת בפרסום, וכן את ההגנה הנתונה לפרסומה של דעה בעניין ציבורי ובתום לב. דווקא התובעים, טוענת הנתבעת, מנסים להתנכל לה נוכח המאבק שהיא מנהלת להפסקת פעילות המסעדה המפריעה לחיי השכנים וכך גם הגישו תביעה על זוטי דברים ממש, ובלא שנגרם להם כל נזק כתוצאה מהפרסומים.

הנתבעת סבורה איפה שדין התביעה להידחות, וכי אפילו תתקבל – אין מקום לקבוע שעשתה דבר בזדון ואין מקום להשית עליה פיצויים בסכומים שנתבעו.

7. כל צד תמך את גרסתו בתצהירו הוא, וזולת בעלי הדין לא זומנו עדים נוספים.

ראוי לציין כי הנתבעת הגישה לתיק בית המשפט תצהיר גילוי מסמכים, אליו צורפו המסמכים שפורטו בתצהיר, ברם לא צירפה מסמכים כלשהם לתצהירה ואף לא הציגה מטעמה כאלו מסמכים במהלך החקירות הנגדיות. אף שלהלכה ניתן היה במצב זה להתעלם מהמסמכים שצורפו, שהרי אלו לא הוגשו כדין, בהיעדר כל טענה או מחלוקת על קיום המסמכים (רובם ככולם התכתבויות שבין הנתבעת לעובדי עיריית גבעתיים), לא מצאתי להתעלם מהם כליל.

8. במהלך הדיון אשר התקיים ביום 13.9.17 נחקרו התובע והנתבעת. בתום החקירות סכם התובע טענותיו בעל פה ולנתבעת ניתנה, לבקשתה, ארכה להגשת סיכומים בכתב.

דיון

9. חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק"), קובע כי פרסום לשון הרע מהווה עוולה (סעיף 7 בחוק) ומגדיר "לשון הרע" כך:

"1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול-

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו; בסעיף זה "אדם" – יחיד או תאגיד;

"מוגבלות" – לקות פיסית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית."

בבחינת דבר מה שפורסם לצורך הקביעה אם מהווה הפרסום "לשון הרע", נעשה שימוש במבחן אובייקטיבי ובמסגרתו נשאלת השאלה איזו משמעות היה מייחס קורא סביר למילים (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני פ"ד מג (2), 333, 337).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

10. לבירור השאלה אם יש בפרסומים כדי להוות "לשון הרע" מקדימה הנתבעת טענה מעין מקדמית. לטענת הנתבעת, שמם של התובעים איננו נזכר בפרסומים, כך שכלל לא ניתן לזהות כי אלו מתייחסים לתובעים וממילא שאין בסיס לטענות להוצאת לשון הרע כלפיהם. טענה זו לא ניתן לקבל, שהרי החוק מתייחס במפורש גם למצב בו נעשה הפרסום ברמיזה, ולא דווקא במישרין. סעיף 3 בחוק קובע:

"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה"

אכן, ברי הדבר כי פרסום שלא ניתן לראותו כלל כמופנה לתובעים, איננו יכול להוות "לשון הרע" כלפיהם ואיננו יכול להוות בסיס לתביעה בטענה להוצאת לשון הרע, אך לא כן פרסום אשר ההתייחסות לתובעים משתמעת ממנו, גם בלא אזכור שמם.

במקרה דנא, נעשו שני הפרסומים בו ביום, ובתגובה לידיעה המזמינה להשתתף באירוע שנועד להתקיים במסעדה, ותוך אזכור שמה במפורש בפרסום הראשון. כאשר הפרסומים נעשים כתגובה לאותה הזמנה וכאשר שם המסעדה מצוין במפורש – ברי הדבר לכל בר בי רב כי הפרסומים מתייחסים לתובעים, הם אלו שמפעילים ומנהלים את המסעדה. אף הנתבעת עצמה אישרה כי הפרסומים שעשתה והביקורת שמתחה במסגרתם מתייחסים לבעלי המסעדה ולא לחפצים הדוממים בהם נעשה שימוש בפעילות המסעדה. "הבעלים" בלשונה (עמ' 25; ש' 28 בפרוט').

גם במהלך חקירתה הנגדית, לאחר ניסיונות ממושכים בהם הרושם הברור היה שהנתבעת מתחמקת ממענה, הובהר שגם הנתבעת מזהה את התובעים בכלל ואת התובע בפרט כבעלים של המסעדה. כאלו כלפיהם הופנו כל תלונותיה (למשל עדות הנתבעת בעמ' 28 בפרוט') והתייחסותה למכתבי התלונה שכתבה בגין פעילות המסעדה).

ברור היה איפה, הן לנתבעת והן לכל אשר קרא את הפרסומים, כי אלו מתייחסים לנתבעת ולנתבע כאלו שמפעילים את המסעדה. הטענה להיעדר בסיס לטענת לשון הרע פשוט בשל אי אזכור שמם המפורש – נדחית וכך נותרת השאלה בעינה - האם יש בפרסומים כדי להוות לשון הרע.

11. בבחינת השאלה אם יש בפרסום שנעשה משום הוצאת לשון הרע, אין מפלט מההתייחסות לאופן בו נעשה הפרסום – כתגובה ברשת החברתית.

לצד אותן הלכות שנפסקו עוד מקדמת דנא, מתייחסת הפסיקה לאותה מהפיכה הפוקדת אותנו מזה מספר שנים, זו המאפשרת לכל אדם ובכל זמן לבטא עצמו ולהעביר מסרים בתפוצה רחבה. והכל בהינף אצבע בודדת, בלא עלות ותוך שימוש בבמה אשר מעניקה המרשתת. אם בעבר נזקק אדם לארגז ולמכשירי הגברה כדי לבטא עצמו ברבים, היום די לו במכשיר טלפון חכם. המרשתת הפכה לכיכר העיר ולקיומו של שיח ציבורי אין עוד צורך בטיסה להייד פארק בלונדון.

12. השפעת שינויים אלו על יישום הוראות החוק שנויה במחלוקת. יש הסוברים שאין מקום לכל אבחנה ביישום הוראות החוק בין פרסומים ברשתות החברתיות לכאלו שנעשים במדיה המסורתית (למשל: ע"א (ת"א) 15267-09-17 יגאל סרנה נ' בנימין נתניהו [פורסם בנבו], 28.1.18, פסקה 12 בפסק הדין) אך יש הסוברים שהשינויים דווקא מחייבים התאמות. שכן לדוגמא נפסק:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

האינטרנט הוא "כיכר העיר" החדשה שהכול שותפים לה. המדיום החדש - המרחב הווירטואלי - מצוי בכל ופתוח לכל. הכלים שהוא מציע, ובהם "חדרי השיח", הדואר האלקטרוני, הגלישה על גלי הרשת העולמית ובתוך הרשתות החברתיות - מאפשרים קבלת מידע והעברתו, "האזנה" לדעות של אחרים והשמעתן של דעות עצמיות. זהו אפוא אמצעי דמוקרטי מובהק המקדם גם את עקרון השוויון ומציב מחסום בפני התערבות שלטונית ובפועל רגולטיבית בחופש הביטוי. המקלדת זמינה לכל כותב, והקשה על "זנבו" של העכבר מובילה את הכתוב לקצווי הארץ. הציבור איננו זקוק באותה מידה כבעבר לפלטפורמה שמעמידים לרשותו אחרים...

מעת לעת נשמעת ביקורת על תוכנו של התגוביות ועל דרך ניסוחן. אם לומר את המעט, הרי שבתרבות המקומית לא תמיד שולטים בז'אנר זה - הלשון הצחה, הניסוח הרהוט והמסורים המעודנים. חלק ניכר מהפרסומים נושא במקומותינו אופי וולגרי ובוטה, וישנו פער בולט בין הנחרצות של הדעות המבוטאות לבין התשתית התומכת בהן. כל אלה משפיעים ללא ספק גם על הערך והמשקל שניתן לייחס לרבים מפרסומי ה- instant המופיעים באינטרנט חדשות לבקרים. אולם בכל אלה אין כדי לשמוט את הערך החוקתי העומד ביסוד השיח הזה. (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי טי סי [1995] החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ [פורסם בבנו], 25.3.2010, פסקה 13) (ההדגשה הוספה)

סבורני שעמדה זו יש לאמץ. לדידי, שינוי זה מחייב התאמות ובהן בכל הנוגע להתייחסות לאותם פרסומים על ידי אותו "קורא סביר". אם בהשמעת דעות במקבילה המודרנית של "ככר העיר" עסקינן, הרי שהיחס לאותן דעות בהתאם. כיחס המצופה כלפי זה שמשמיע דעתו עודו ניצב על ארגז ומשמיע דעות, כשהציבור סביב עוסק בענייניו. ומשמע, במתן משקל לא גבוה, לעיתים בלא מתן משקל של ממש כלל, לאותם דברים שנאמרים.

אם יש להתייחס לחילופי הדעות במרחב הווירטואלי כאל אותן דעות המושמעות בכיכר העיר, יחסו של "הקורא הסביר" בהתאם. המשקל שיינתן לדעות שכאלו עלול להיות נמוך. הסף הנדרש כדי שמושא הפרסום גם ייחשב לכזה שהושפל או בוזו יהא גבוה יותר. דברים שעלולים להיחשב כהוצאת לשון הרע אם פורסמו בדרכים המסורתיות, לא ייחשבו ככאלו אם פורסמו במרחב הווירטואלי, פשוט מאחר והמשקל שנותן הציבור לדברים שכאלו נמוך. בדומה למשקל הניתן לזה העומד על ארגז ומשמיע הגיגיו.

ודוק, אין משמעות הדבר קביעה גורפת שלפיה פרסום שנעשה ברשתות החברתיות איננו יכול להוות לשון הרע כלל. ברור גם ברור שגם פרסום שזה פרסום הוא, כהגדרתו בחוק, ואף עלול להשפיל, לבזות ולפגוע באדם. ההתאמה הנדרשת איננה מיועדת לשלול לחלוטין את האפשרות לראות בפרסום שנעשה ברשתות החברתיות הוצאת לשון הרע, אלא רק להציב את הרף במקום אחר מזה בו הוא ניצב בפרסומים במדיה המסורתית בכל הנוגע לערך ולמשקל שיינתנו לפרסום. וכיוון שאף בתביעה זו עסקינן בתגובות של הנתבעת לידיעה במרשתת, בעמוד פייסבוק, גם היחס בהתאם וכך גם יבדקו הפרסומים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

13. הפרסום הראשון, נוסח כך :

"שאלה למארגני המסיבה, מדוע ולמה חוגגים דווקא בביסטרו ענתי, עסק שפועל ללא רישיון עסק אשר התפרס על שטח ציבורי וללא כל אישור ורישיון מצד עיריית גבעתיים. וזאת כאשר דיירי הבניין הגישו התנגדות ובקשה להסיר את כל ההשתלטות שלו ולאלתר".
עיון בנוסח זה מלמד כי למסעדה מיוחסת פעילות ללא רישיון עסק, תוך התפרסות על שטח ציבורי. אמירות שכאלו, באופן בו נאמרו ובבמה שבאמצעותה נאמרו, אינן מגיעות כלל כדי לשון הרע. האפשרות שקורא סביר העובר על כזו תגובה, יראה בה ככזו שעלולה לבזות מי מהתובעים, להשפילם או לפגוע בהם דחוקה ורחוקה ואיננה עומדת כנגד חשיבותו של השיח הציבורי. ונראה שכך גם סברו התובעים עצמם, אשר במהלך הדיון אישרו שלא היו באים חשבון עם הנתבעת על הפרסום הראשון (עמ' 1 בפרוט').

לפיכך, הפרסום הראשון איננו מגיע כדי "לשון הרע" והתביעה בגינו – נדחית.

14. הפרסום השני, נוסח כך :

"בחירת מקום ממש לא במקום ולתת פרנסה לעבריין אשר פולש ועושה ככל העולה על רוחו. נראה רע ביותר מה עוד שעירייה משתפת פעולה. חבל מאוד שכך פועלים העניינים. רשות פושעת. כך לידיעת כל התושבים פשוט בי ז י ו נ. ועוד על גבינו."
נקל להיווכח בהחרפה משמעותית של הביקורת אשר פרסמה הנתבעת בפרסום זה. ניכר כיצד לא מסתפקת עוד הנתבעת בביקורת כוללנית ואיננה מגבילה את הפרסום להליך פרוצדוראלי של הוצאת רישיון עסק.

בזה הפרסום, מטיחה הנתבעת מפורשות כי עסקינן "בעבריין". בלא פחות "מפושע", אשר בשיטות עברייניות פולש לשטחי ציבור. העירייה מוצגת אף היא כפושעת, נוכח יחסיה עם התובעים. הכינוי "עבריין" שמור למי שמתנהל באופן כללי בהתעלמו משלטון החוק, עובר עבירות רבות ומסתופף כחלק מעולם הפשע. כך הכינוי "פולש", אשר במצטבר לכינוי "עבריין" מציג את מושא הפרסום כמי שמתנהל בבריונות, תוך רמיסת זכויות של האחר. צירופה של העירייה מתכתב אף הוא עם אותן האשמות ומקנה להן חומרה יתרה. לא "בסתם" עבריין עסקינן ולא "בסתם" פולש, אלא כזה שמטיל חיתתו על רשות מקומית, זו שמגיעה עמו הופכים אף אותה לפושעת.

אמירות בוטות אלו חורגות במובהק מביקורת כוללנית. פרסום שכזה, אפילו נעשה במרשתת ואפילו תחת הסייגים המקנים בכורה לשיח הציבורי במרחב הווירטואלי, מבזה ומשפיל את התובעים, ודאי עלול לפגוע במשלח ידם. ולכן – מהווה הוצאת לשון הרע. משקבעתי כי הפרסום השני מהווה לשון הרע, יש לבחון האם קמה לנתבעת אחת מן ההגנות הקבועות בחוק.

15. טענת ההגנה הראשונה שאליה מפנה הנתבעת הינה זו המכונה "אמת דיברתי".

לטענת הנתבעת, לתובעים אכן אין רישיון עסק להפעלת המסעדה ומתנהלים נגדם הליכים על בנייה לא חוקית. בכך, לגרסתה, הוכח כי העובדות שפרסמה נכונות ועומדת לה ההגנה שבחוק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16-09-31694 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

סעיף 14 בחוק קובע:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

כאשר מבקש נתבע להתגונן מפני תביעה בטענה להוצאת לשון הרע, בטענה כי הדבר שפורסם היה אמת, עליו הנטל להראות כי תנאי תחולת ההגנה מתקיימים (ע"א 326/68 יוסף אסא נ' משה ליבנה ואח' פ"ד כ"ג (2), 23, 25). עליו להראות כי שני התנאים לתחולת ההגנה מתקיימים במצטבר: כי האמור בפרסום הוא אמת וכי יש בפרסום משום עניין לציבור.

בפרסום השני הציגה הנתבעת את התובעים כך "עבריינין אשר פולש ועושה ככל העולה על רוחו". לגרסתה, כך הם אכן פני הדברים שהרי הוכח שלתובעים אין רישיון עסק ואף לא הובאו ראיות לסתור את טענת הנתבעת לפלישה שעשו לשטח ציבורי.

דומני שטענה זו מתעלמת מהאופן בו נתפס בציבור הכינוי "עבריינין", ולא כל שכן כאשר הביטוי נאמר ברקע הכללי של הפרסום שנעשה.

אכן, השימוש בכינוי "עבריינין" עשוי לכלול אף את זה שביצע עבירה אפילו טרם הורשע בדין (כך למשל בעניין אפשרות מתן חנינה על ידי נשיא המדינה כפי שנדון בבג"ץ 428/86 יצחק ברזילי, עו"ד נ' ממשלת ישראל פ"ד מ(3) 505, 591), אלא שאת בחינתו של הביטוי יש לעשות לפי הקשר הדברים. ובמקרה דנא, כותבת הנתבעת במפורש כי התובעים הינם עבריינים, כי הם עושים ככל שעולה על רוחם, וכי רשות המשתפת עמם פעולה, כגון בהזמנת אירוע, הינה רשות פושעת. הקשר זה מציג את התובעים ככאלו שהורשעו בדין. לא ככאלו שמפעילים עסק בלא רישיון עסק וגם לא ככאלו כלפיהם נבדקות טענות לפלישה לשטח ציבורי. התובעים מוצגים ככאלו שעברו על החוק, ועשו כן ביחס לעבירות ברף החומרה הגבוה יותר.

על הנתבעת איפה, לשם הסתמכות על הגנה זו, שומה היה להראות כי התובעים הורשעו בדין. הנתבעת לא הראתה זו. הנתבעת לא הציגה כל ראיה לפסק דין מרשיע המתייחס לתובעים. הנתבעת אפילו לא הציגה ראיה להליך משפטי שמתנהל כנגד התובעים. לא בגין עבירות בנייה, לא בגין עבירות על דיני רישוי עסקים, לא בגין פלישה ולא בכלל.

נהפוך הוא. הוצג מכתב נציבות תלונות הציבור בעיריית גבעתיים (מוצג ת/2) ממנו עולה שלא נמצא דופי באופן בו מטופלים הליכי הרישוי של התובעים, בשים לב למדיניות העירייה בהסדרת הקמתו של סוכך עונתי.

הנתבעת לא עמדה איפה בנטל המוטל עליה, לא הוכיחה כי יש בסיס כלשהו לכינויים שהטיחה בתובעים, ולפיכך לא עומדת לה הגנה זו.

16. טענת ההגנה השנייה עליה מבקשת הנתבעת להתבסס הינה הגנת תום הלב.

16.1. לפי גרסת הנתבעת, פעילות המסעדה מהווה מטרד מתמשך לה וליתר דיירי הבניין והסביבה בו פועלת המסעדה, שלכן מנהלת הנתבעת מזה כבר מאבק בניסיון להביא להפסקת המטרד. אותו מטרד נגרם לנתבעת גם עקב התפרסות המסעדה על שטחים לא לה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

במצב זה, כך הנתבעת, נעשו הפרסומים לשם הגנה על עניין אישי כשר של הנתבעת, כאשר עמדה לה חובה חוקית ומוסרית לעשות את הפרסומים, ואלו בכלל התמקדו בהבעת דעה אישית של הנתבעת ותו לא. בכך מבקשת הנתבעת להתבסס על הגנת תום הלב לפי סעיפים 15 (2), 15 (3) ו- 15 (4) בחוק.

16.2. סעיף 15 בחוק מונה 12 חלופות נפרדות אשר כל אחת מהן עשויה להקים לנתבע את ההגנה הנתונה למי שעשה את הפרסום בתום הלב. המשכו של החוק בסעיף 16, אשר כותרתו הינה "נטל ההוכחה" ברם תוכנו חורג מהנחיה דיונית גרידא. וכך מורה סעיף 16 (ב) בחוק:

חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

הוראה זו איפה, מאפשרת להתגבר על חזקת תום הלב המוקנית בהתקיים אחת החלופות המנויות בסעיף 15 בחוק. זוהי "חזקה מבטלת חזקה" (לשון השופט מישאל חשין). שכך נקבע: עניין לנו עתה בהוראת סעיף 16(ב) לחוק, אותה הוראה שעניינה חזקה-מבטלת-חזקה. ואמנם, מקום שיעלה בידי תובע לשכנע את בית-המשפט באחת משלוש הנסיבות הקבועות בסעיף 16(ב)(1) עד 16(ב)(3), כי-אז תבטל חזקת תום-הלב הקבועה בסעיף 16 (א) לחוק ותקום על חובותיה חזקת אי-תום-לב לחובתו של המפרסם. (ע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ, פ"ד נה(5) 865, 895)

הוראה זו יוצאת מהבדיקה האובייקטיבית של הפרסום והולכת אל נבכי המפרסם עצמו. אל תודעתו שלו. ואם בדיקה זו תגלה כי הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמיתותו; או לא נקט אמצעים סבירים לברר את האמת עובר לפרסום; או אם התכוון לפגוע במידה החורגת מהמידה הסבירה הנדרשת להגנת הערכים המוגנים – כי אז אין אפשרות לראות במפרסם כמי שנהג בתום לב. אותה חזקה שאפשר וקמה, או תקום, לפי החלופות של סעיף 15 בחוק – תישלל בחזקה הנוגדת. ובתמצית (לשון השופט ניל הנדל):

"החזקה החיובית מסתפקת בבדיקת הפרסום ומידת סבירותו, ואילו החזקות השליליות מתמקדות גם במפרסם – ואף ביסוד הנפשי שלו. החזקה השנייה מבין החזקות השליליות בודקת גם "יסוד עובדתי" של המפרסם. המסקנה מסקירה זו היא שאכן תום לב בהקשר של לשון הרע כולל היבטים אובייקטיביים וסובייקטיביים. הרשימה ב"סעיף החזקות" איננה ממצה את כל האפשרויות שיכולות ללמד על קיומו או היעדרו של תום לב. ברם, כאמור, היא מצביעה על כיוון. בתמצית: על הפרסום להיות סביר, אין לפרסם דבר שהמפרסם לא האמין באמיתותו, יש לנקוט מראש אמצעים סבירים לשם בחינת אמיתות הפרסום, ואל למפרסם להתכוון לפגוע יתר על המידה...". (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך [פורסם בנבו] 18.9.14, פסקה 7 בפסק הדין)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16-09-31694 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

הנטל להוכיח כי נשללה חזקת תום הלב רובץ לפתחם של התובעים וכך יש לבחון אם הוכיחו התובעים שנשללה חזקת תום הלב בנסיבות העניין.

16.3. הנה אשר התברר בהקשר זה :

ראשית, עיון בתצהיר הנתבעת מלמד שאין בו ולו רמז לבדיקות שעשתה טרם הפרסום כדי לברר קיומן של הרשעות בדין לתובעים. הנתבעת, שכאמור הטיחה בתובעים שהינם "עבריינים" העושים כל העולה על רוחם, איננה מביאה ולו תיאור בודד של בדיקות שעשתה טרם הפרסום בקשר עם טענה זו.

שנית, התברר שהנתבעת עצמה אישרה, במהלך הדיון, שפרסמה את הדברים מתוך כעס ובלא לשקול את תוכנם או משמעותם, שכך העידה (עמ' 30 – 31 בפרוט'): :

"קודם כל אני לא בן אדם אלים, אוקי? אני לא בן אדם שמתכתב בצורה חריפה, זה לא מביא אותי לאף מקום. עכשיו שאני קראתי את הפוסט הזה הייתה אמורה להתקיים שם מסיבה עם ראש עיריית גבעתיים, זו יד שאמורה לגבות אותי כאזרח שאני מחכה שנה וחודשיים לתגובה ואף אחד לא מתייחס ופתאום מגיע אליי הפוסט הזה שאני רואה שהם הולכים לחגוג אצל אותו אחד שאנחנו מגישים נגדו תלונות ואנחנו מכתבים לטובת (לא ברור) ואף אחד לא עונה לנו ופתאום אני רואה את הדבר כאילו אני כאין וכאפס, היד שאמורה לטפל בי ולהגן עליי חוגגת אצלו, אז אני נכון הייתי כעוסה, אני לא יכולה להביע את דעתי? אני חושבת שזה, אתה יודע זה זכות שלי וזה חובתי..."

הנתבעת איפה מודה כי פעלה מרוגז רגעי שחשה נוכח היוודע דבר האירוע המיועד להתקיים במסעדה, בלא לבחון את הדברים ובלא ליתן דעתה להשלכות הדברים.

שלישית, התברר שהנתבעת דווקא עמדה בקשר רצוף עם מחלקות הפיקוח בעיריית גבעתיים, שכן הגישה להן תלונות למכביר על פעילות התובעים וקבלה מהם מענה. כך למשל, לתצהיר גילוי המסמכים מטעמה צירפה הנתבעת מכתב שכתבה לשלל גורמים ביום 23.8.16 (כולל למבקר המדינה ולמבקר של עיריית גבעתיים) ובו היא מלינה מרות על כך שלא ננקטים כל הליכים כנגד התובעים. מכתב זה אומנם נכתב לאחר ביצוע הפרסומים, אך הוא מסכם את המידע שהיה ברשות הנתבעת. די לעיין במכתב זה כדי להיווכח שהנתבעת ידעה שאין כל הליך פלילי נגד התובעים, ודאי שאין הרשעה שכזו, כך שאין כל סיבה להציגם כעבריינים.

אין איפה מפלט מהמסקנה כי הנתבעת ידעה שאין אמת בטענות שהטיחה בתובעים. הנתבעת ידעה שהם אינם "עבריינים", שהם אינם "פושעים", שלא הורשעו בכל עבירה ואף הליכים לא מתנהלים כנגדם. ידעה, אך בכל זאת פרסמה את הדברים.

16.4. אין ספק כי פעילותה של המסעדה הייתה לצנינים בעיני הנתבעת, אשר לפי דבריה היא ראתה בפעילות המסעדה מעת שנפתחה לא פחות מ"פגיעה מהותית במרקם חייהם" של דיירי הבניין בו היא מתגוררת. במטרה להפסיק את פעילות המסעדה, פעילות שנתפסה כמטרד, הגישה הנתבעת תלונות למכביר לגורמי האכיפה ובקשה את התערבותם. הגשת תלונות שכאלו, כך נראה, הייתה לגיטימית כמו ההתנגדות לפעילות התובעים והמסעדה. דא עקא, שבחרונה נוכח הידיעה על האירוע המתוכנן להתקיים במסעדה חרגה הנתבעת מאותו מתחם התנגדות סביר ולגיטימי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 31694-09-16 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

הנתבעת בחרה להטיח בתובעים האשמות חמורות בלא שבדקה אותן כלל, בלא שתאמין באמתותם ודווקא מתוך כוונה לפגוע בתובעים. אין איפה מנוס מהמסקנה שלא בתום לב נעשו הפרסומים ולא עומדת לה לנתבעת הגנת תום הלב.

17. מעת שנמצא כי נשללה חזקת תום הלב, ממילא שאין עוד טעם בבחינת אותן חזקות להן טוענת הנתבעת, בהפניה לחזקת תום הלב שלפי סעיף 15 בחוק.

בקליפת אגוז בלבד, יצוין שלא ניתן היה לקבל את הניסיון להסתמך על הגנת סעיף 15 (2) בחוק (הטענה לקיום חובה לעשיית הפרסום), שהרי אחד התנאים ההכרחיים לקיומה של חזקה זו הינו "שתוכן הפרסום המהווה את עילת התביעה אינו חורג מהנדרש לביצוע החובה" (אורי שנהר, דיני לשון הרע (1997) עמ' 286). אפילו ראתה הנתבעת לעצמה לחובה להתריע בפני הציבור על הכוונה לקיים אירוע במסעדה לכבודו של ראש העיר, למשל בהיעדר רישיון עסק למסעדה, הטחת הכינויים עבריינים ושותפים לפשע חרגה מהנדרש לקיום חובה שכזו.

לא ניתן היה אף לקבל את הגנת סעיף 15 (4) בחוק (הגנה על הבעת דעה), ולו נוכח לשון הפרסום השני, אשר נחזה כתיאור עובדתי. כשיקוף מצב אובייקטיבי נתון. לא כהבעת דעתו של המפרסם.

ומאידך, ניתן היה לקבל את הטענה להגנת סעיף 15 (3) בחוק (הגנה על עניין אישי כשר של הנתבעת), שכן הגנה זו משתרעת גם על אינטרס שמירה על נכסים. לפי טענת הנתבעת, וכניכר מהמאבק הנמשך שלה כנגד פעילות המסעדה, רואה הנתבעת בפעילות התובעים כפגיעה בזכויותיה ובזכויות יתר דיירי הבניין. למשל בטענה להשתלטות על רכוש משותף. לנתבעת יש איפה אינטרס לגיטימי להפסיק את פעילות המסעדה, אינטרס שאיננו פחות לגיטימי מזה של התובעים להמשיך בפעילותם. ניתן היה לקבל טענת הגנה זו לו הייתה הנתבעת ממתנת את ביקורתה, למשל בדרך בה נקטה בפרסום הראשון. על כל פנים, כאמור, חזקת תום הלב נשללה מהנתבעת, כך שעמידה ביסודות סעיף משנה מסעיפי סעיף 15 בחוק איננה יכולה לסייע בידה.

18. משנמצא שהנתבעת עשתה פרסום המהווה הוצאת לשון הרע כלפי התובעים ומשנמצא שלא עומדת לה הגנה מההגנות הקבועות בחוק, נותר לאמוד את הפיצוי הראוי בנסיבות העניין.

לטענת התובעים, יש לשית על הנתבעת חיוב בפיצוי בסך של 120,000 ₪. בכך מכוונים התובעים לכפל הפיצוי הקבוע בחוק כפיצוי ללא הוכחת נזק, בטענה שהפרסומים נעשו בזדון ועל מנת לפגוע בתובעים. הנתבעת מצידה, סבורה שאין כלל מקום לפסיקת פיצוי אפילו נתקבלו טענות התובעים, והפיצויים שנדרשו מופרזים.

סעיף 7א (א) בחוק מסמיך את בית המשפט לפסוק לנפגע פיצוי גם ללא הוכחת נזק, ואילו המשכו של אותו סעיף, בסעיף 7א (ג), מסמיך את בית המשפט גם לפסוק את כפל הסכום, אם הוכח שהפרסום נעשה מתוך כוונה לפגוע. יישום הוראה זו איננו מיועד להגנה על שמו הטוב של התובע, שהרי לכך נועדה הסמכות לפיצוי גם ללא הוכחת נזק. האפשרות לפסיקת כפל הפיצוי נועדה לאותם מקרים קיצוניים בהם הוכחה כוונה של ממש להרע לאחר. בפרסום שנעשה מתוך "כוונות רעות ומזימות ארסיות" (ראו: ע"א 32031-10-12 תדמיית בע"מ ואח' נ' שליט"א [פורסם בנבו] 9.5.13, פסקאות 9 – 11 בפסק הדין והאסמכתאות שם).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 16-09-31694 גיע ניהול ומסעדות בע"מ ואח' נ' קונקי

בחינת נסיבות העניין מלמדת שכל מעייניה של הנתבעת היו מופנים להפסקת פעילות המסעדה, פעילות שלטעמה היוותה מטרד נמשך. לא בפגיעה בתובעים חפצה הנתבעת ולא זדון היה בהתנהלותה. אכן, הנתבעת נקטה בלשון חריפה, ובהצגת עובדות לא נכונות, אך לא מתוך זדון עשתה כן. לפיכך, אינני מוצא מקום לפסיקת כפל הפיצוי.

בבוא בית המשפט לקבוע את שיעור הפיצוי הוא בוחן את היקף הפרסום ומהותו, טיבו וחומר. בבחינה זו ראוי לציין, ראשית לכל, שהתביעה התייחסה לשני פרסומים בעוד רק ביחס לזה השני נמצא שהיווה לשון הרע.

עוד יש לזכור כי הפרסום אומנם חרג מהמותר במסגרת אותו סכסוך שבין התובעים, כמפעילי המסעדה, לנתבעת, כדיירת בבניין המתנגדת לפעילותה, ברם אין לבטל את זכותה של הנתבעת להתנגד לפעילות המסעדה. אין לשלול או לפגוע מעבר לנדרש בזכותה לפעול כדין כנגד מה שלתפיסתה פוגע באיכות חייה או ברכושה.

בשים לב לאמור, אני מעמיד את הפיצוי שיפסק לזכות התובעים על סך של 15,000 ₪.

19. לא מצאתי ממש ביתר טענות הצדדים.

20. אשר על כן, אני מקבל את התביעה ומחייב את הנתבעת לשלם לתובעים סך של 15,000 ₪.

נוכח הפער שבין הסכום שנפסק לסכום התביעה, אינני מוצא מקום לחיוב הנתבעת באגרת בית המשפט בה נשאו התובעים. מאידך, אני מחייב את הנתבעת לשלם, בנוסף לסכום האמור, גם שכר טרחת עו"ד בסך של 12,000 ₪.

ניתן היום, כ' שבט תשע"ח, 05 פברואר 2018, בהעדר הצדדים.

רוני אילון, שופט

